

NŐVILÁG.

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft. 15 kr., félévre 2 ft. 30 kr., egészévre 5 pft. —
 Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 ft. 30 kr., félévre 3 ft., egészévre 6 pft.

Szerkesztési Iroda : Sebestyén-tér 3. szám. Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

A testvérek.

Történeti beszély.

(Vége.)

Nem egyedül Lóra, hanem derék atyja is szivéből megkönyezte a távozót.

„Miért nincs még egy Lórához hasonló leányom — sóhajtott fel. — Kedves kis Etelkám! miért nem élhatsz te is ősz atyád gyönyörűségére! . . .

Menynek ura! mi vétségért bocsájt-hattad fejemre e sulyos csapást? . . . folytatá, miközben fénylő könnyük csordultak búredözte arczaira. — Vagy talán élsz is még szeretett gyermekem, nyomoruságban — vagy éppen gyaláztatban? . . .

Hah! e gondolat ezerszerte gyöt-rőbb mintha saját szemeim előtt láttalak volna elvérzeni, és saját kezeim ásták volna meg gyöngye tetemednek a mély sírt. . . .“

Maróthi István teljes életében becsületes derék lovag volt. Soha igaztalanul senkinek egyetlen fillérét el nem tulajdonította; segedelem nélkül a szükkölködőket ajtaja előtt soha el nem üzte.

Mindazáltal nem hiányzának neki, valamint korunkban is sok becsületes embernek oly ellenségei, kik őt részint számos javaiért, részint lovagi érdemeiért s azon kitüntetésekért, mikben őt királya s honfitársai részesítették, engesztelhetlenül gyűlölék.

Egy sem volt ezek közt azonban oly veszélyes, mint a koroknyai vár ura, Koroknyai Máté, e zsarnok kóbor lovag. . . .

E vad férfiú azon órától fogva halálosan gyűlölte Maróthit, melyben ez

egyszerre lépett föl vele kérőképen a gazdag Telekessi Mihály házában.

A szelid Margit, Telekessi Mihály uram egyetlen leánya s általános örökösneje csakhamar a nemesb jellemű Maróthihoz hajlott, mintsem a szokásaiban már akkor is nyers és durva Koroknyaihoz. . . .

Mihály ur teljes meglepéssel szemlélte leánya vonzalmát a jeles lovag iránt, s nem sokára atyai áldását adta szövetségükre.

Elmellőztetése miatt engesztelhetlen dühös boszura gerjedt a kevély dölyfös Koroknyai, s még zsarnokabb természetet öltve magára, kóbor-lovag-gá lön.

Gyülevész seregével többiben bekalandozó Horvát- és Bolgárországot, utóbb görög földre is át kelt, hol kalandor szeszélyének tág mező nyilott.

Csak mintegy öt vagy hat év múlva tért onnét vissza, néhány görög kalandorral szaporított seregével.

Mikor hazatért, Maróthi István épen távol időzött a király szolgálataiban.

Neje két kis leánykájával, az akkor mintegy négy éves Lórával s a még csecsemő Etelkával maradt hátra a Maróthi várban.

A szükséges felvigyázat nem hiányzott ugyan a várban. Éstenkint minden kapuk gondosan bezárattak s vigyázó örök állítottak ki, kik közt a derék várnagy, Kardos Bálint, a legszigorubb rendet érté fentartani urának távollétében is.

Ellenséges megtámadtatásra azonban nem számítottak, s nagyobb erőnek ellentállni nem voltak elkészülve, minthogy a megyében mindenfelé csend uralkodott és Maróthi urnak nem volt senkivel perbeli ügye, mit akkori időben tollharcz helyett sulyos buzogányok s lándzsák szoktak eldönteni.

Annál nagyobb lön az általános rémülés, midőn egy éjjel váratlanul vészjelt hangoztatának a torony-örök kürtjei.

Kardos Bálint azonnal a várfokon termett, hogy a dolog miben létét át-

tekintse, s a szükséges intézkedéseket megtegye.

Ekkorra a kihívólag közelítő fegyveres csapat állást foglalt a várelőtti térségen.

„Szolganép! hangzott ki közülok egy hatalmas szózat, — hahogy éltetek kedves, nyissátok meg ellenszegülés nélkül a kapukat, urnötökkel volna rövid számolásom!

Ha parancsomnak engedelmeskedtek egyetlen hajszálatok se legyen érintve; ígérem! Mig ellenkező esetben reszkessetek boszumtól, mert esküszöm, hogy a leggyöngébb csecsemőt is dárdára fűzetem!”

„Uram kegyelmezz! fohászkodék Bálint — ez a dühös Koroknyai Máté szava! A boldogságos szüz védje szegény asszonyunkat s az ártatlan kisdedeket, hogy hatalmába ne kerüljenek!”

És ámbár egyetlen elfogulatlan pillanat átláttatá vele, hogy tartós ellentállásra gondolni kábaság, így lelkesíté kevés fegyvereseit:

„Fiuk! itt a pillanat, hogy jó urunk és asszonyunk iránti hálánkat leróvjuk! Számotok csekélységét kettőztetett vitézségtek pótolja! Utolsó lehetőségig védnetek kell a kapukat, mig én megremült s amugy is gyöngélkedő asszonyunk megmentésére sietek.”

Maróthi urnak szép és kegyes neje a szokatlan vészjelek által riasztatva fel első szenderéből, csecsemőjét keblére zárva, nagyobbik leánykáját kezénél vezetve lépett a közelítő várnagy elé. . . .

„Bálint! kezdé elhaló hangon, ha mindennek veszni kell is, csak ezeket mentsd meg — ártatlan angyalaimat! — Egy kétségbeeséssel küzdő anya áldása nyugodjék e jótékony cselekedetért rajtad és maradékidon! . . . A zaj mindinkább közelít! Fuss, siess velük, s engem hagyj meghalni. . . .“

E szavaknál ájultan hanyatlott a padozatra.

Ugyanekkor rohant a gyermekek dajkája is jajveszékelve a szobába.

A vad lárma valóban mind közelebb hatott.

A várbeli nöcselédek kétségbeeső siránkozása a küzdők dühös káromlásai közé vegyülve borzadályosan hangzott a koromsötét éjben.

„Fájdalom! — e várt nem tarthatom meg uramnak — sóhajtott fel Bálint. — De ha az Uristen buzgó szándokomban elősegítend, e drága két életet meg akarom legalább óvni számára! — Legyen kegyelmed is eszén Sára asszony! és segíjjen a miben lehet — serkenté a dajkát. — Hisz ha még ugy jajveszékél és sohajtozik is kegyelmed, az által mit sem használ jó asszonyunknak.

Tenni! tenni kell most, használni a drága perczeket!

Imhol e kisdededek, vegye őket kegyelmed oltalmába. . . . Egy földalatti ösvény, melyet csak urunk és én ismerünk, biztosan elvezet a Barihegyekig, ezen kísértem kivinni jó asszonyunkat, kegyelmed kövessen nyomba a gyermekekkel.“

Ezután izmos jobbival felkarolta az alélt nőt, baljába pedig égő szöveteket ragadott s gyors távozásra inté a csecsemőt tartó dajkát is.

De ez rendkívüli ijedtsége miatt Loth nejeként földhez ragadt sóbálványkép maradt helyén, s midőn Bálint több szobákon s tekervényes folyosókon áthaladva, a titkos lejárást rejtő ajtón le akarta őt maga előtt bocsátani, sehoh se találta.

Pedig a szükség sürgető volt; mert ekkorra a dulók az őket még egyedül gátló előcsarnok ajtaját is befesztették.

Ilykép kénytelenítve lön Kardos a dajka nélkül távozni, ha legalább urnőjét s az anyjához csatlakozott nagyobbik leánykát megakará menteni.

Isten oltalmába ajánlva tehát az ártatlan kisdedet, lesietett a szűk lépcsőzeten, miután annak egy falszökrény által rejtett ajtaját gondosan bezárta ismét maga után.

A következő perczben a dühös Koroknyai Máté rontott az előcsarnokba.

Aljas boszuvágytól szikrázó szemei gondosan keresték mindenfelé a vár asszonyát.

Szobáról szobára kutatva lelte fel végre a szerencsétlen Sárát.

„Ördög és pokol! riadá boszusan — Margit helyett e csúf vén boszorkány! . . . Hol van asszonyod? Szólj hova rejté magát? . . .“

„Megmenekült“ . . . ez volt az egyetlen szó, mit Sára fásult nyelve előre-begni birt. . . .“

A következő perczben nem vala többé szüksége beszélő tehetségére . . . Koroknyai szablyája kioltá életét. . . .

Korlátokat nem ismerő dühében parancsot adott ezután embereinek a vár feldulására és perzselésére, s elszakasztva meggyilkolt dajkája kebléről a siró kisdedet, azon meghagyással veté oda kegyetlenségéről ismert görög szolgájának, Mánuelnek, hogy szurja dárdára s tüzze ki a feldult vár tornyába, „kecsegtető“ tekintetül szolgálendő napfelköltével az elillant anya szeméinek.“

Meggyözödvé, hogy ezuttal nem töltheti egyébkint boszuját a vár urnőjén, ki egykor kezét visszautasítani merész volt, visszavonulásra adott parancsot.

Távozó seregének a több oldalon egyszerre meggyújtott épületből felczi-kázó lángok szolgáltak világító szövetnekeként. . . .

A dühöngve pusztító elem gyorsan erőt vett a nyári hőségtől száraz tetőkön s napfelköltével már csak leégett tornyok és kormos falak tátongtak ijesztő rémekként a derék vár helyén.

Kardos Bálint egy biztos pásztor-gunyhóba szállásolva el beteg urnőjét, vissza sietett a vész színhelyére, hogy ha lehetséges lenne a még hátramaradt kisdedet is megmentenie.

De hasztalan! . . . Oda érkeztekor leégyve találta a várt, s Koroknyai embereit eltakarodva.

Részint magukkal hurczolták, részint felkonczolták a dühös megtámadók a várbeli cselédséget is, s így Kardos egy lelket sem talált, kitől az oly szívesen kutatott kisded felől valami bizonyost érthetne.

Minden szögletet kifürkészett, minden leszakadt gerendát félre hengerít-

tett, ha nem akadna-e valahol legalább hullájára.

Végre egyik szobában Sárának borzadályosan összeperzselt csontvázát találta meg, de körötte sem volt legcsekélyebb nyoma a szerencsétlen kisdednek.

Ezalatt a legvidámabb szívvvel folytatá hazafelé útját Maróthi István; — mert azt hitte, hogy ez ősi fészkebe, szeretett neje s kisdedei körébe vezérlendi őt.

Oh de mily iszonyu lön megrémülése, midőn kigázolvá az erdő mélyéből eljutott ama tisztásra, honnét egyébkor várának büszke tornyait szokta kivenni sастekintete, most azok helyett kormos romokat pillantott meg.

A vér jéggé fagyott hős keblében! Égő fájdalomban mélyen szurá éles sarkantyuit jó pej paripája vékonyaiba, mely villámsebességgel a gyászromok közt termett vele, hol miután annyi csatákban kiszolgáltá urát, horkolva rogyott össze. . . .

Kardos Bálint volt első, ki bánatosan lecsüggesztett fővel lépett a hazatért elébe.

Kimélve tudósítá urát a történetekről, s fájdalomát neje menekülésének hírével igyekezett enyhíteni. — Félénken érinté Lóra megszabadulását is. — Ah! mert attól tartott: hogy nevének említése rögtön másik leánykájára fogja emlékeztetni urát, s mit feleljen, ha a kisded Etelka után talál tudakozódni? . . .

De Maróthi saját elfogultsága miatt nem figyelt a várnagy szorongatott helyzetére, hanem szeretett nejének s Lórájának szerencsés szabadulását értve, a kis Etelkát is anyja ápoló karjai közt hitte, s térdreomolva vára gyászromain így adott hálákat:

„Hála! ezerszerte hála e szerint az egek urának! Legbecsesb javaim meg vannak mentve! . . . Nöm, hön szeretett Margitom, s ti kedves gyermekim megtartattatok boldogításomra! . . . Vedd el ádáz sors bár mindenemet, csak két ép karomat hagyd meg nekem, hogy azokkal az ő élelmüket megszerezhes-

sem, s én nem leszek boldogtalan — nem leszek koldus! . . .“

„Jer tehát Bálint, jer, mit késedelmezs engem jó nömhez s kisdedeimhez vezetni? . . .“

Bálint némán engedelmeskedék, mert nem birt annyi elszántsággal, hogy urának tudtára adja tévedését, s előkészítse őt nejének szenvedő állapotára, ki csecsemőjének bizonytalan sorsa fellett szüntelen kínos gyötrődéssel epeszté magát.

Lázrohamában éjjel-nappal ragadozó vadállatokkal — óriás kigyókkal vívott, mik kisdedét szemei előtt akarták szétszaggatni, s a mint ő e szörnyetegek szétüzésével bajlódék, annyira ki-merült ereje, hogy ájulva omlott össze.

Mint egyes törsturások érték Maróthi szívet e szomorú tudósítások, miket a leginkább rettegett csapás, szeretett nejének megőrülése, s néhány kintelt évek utáni elhunytá zárt be.

Ezek valának ama balesetek, mik a derék hőst korán aggastyánná változtatták, holló fürteit élte delén megfehéritek s búredözte arczát gyakran könnyűkel áztaták. . . .

Várát ismét fölépíté ugyan több jó barátai segítségével, s a rövid időn törvényhatalom alá került Koroknyai által elrablott kincseit is visszanyerte.

De mit használt mind ez most már ő neki? . . .

Megvásárolható-e azokon nejének eltűnt észvilágát? — Lecsillapíthatá-e azokkal szívének gyötrő aggodalmát Etelkájának bizonytalan sorsa fölött? . . .

De mindazáltal kimélte örömtelen életét, hogy Lorájának — kit kedvesei közül egyedül tartott meg az ég viaszgatalására — támasza lehessen.

Igy folyt le tizenkét év, a nélkül, hogy a nyomtalan eltűnt leányka felől a legcsekélyebb hírt vehette volna valaha aggódó atyai szive; így láttuk őt történetünk folyamában elveszett gyermekeért keseregni.

Pár hét mulva a jegyváltás után, mint vérség szerinti rokona a Maróthi

családnak, a somogyvári tisztes apát uráldá meg Kereszturi Pál és Maróthi Lóra házassági frigyét.

S míg ők ősi szokás szerint mulatva, lakomázva menyekzőjüket ünnepelték, Kéthelyi László utban volt Palesztina felé.

Jellemző vállalkozásai maradnak a vallásbuzgó- s lovagias szellemű közép-kornak a Palesztina visszafoglalásáért, hol több, hol kevesb szerencsével folytatott kereszties háborúk.

Melyek ámbár nem vezettek is a célul kitűzött eredményhez, befolyásuk elvitázhatlan marad nyugat népeinek szellemi mivelődésére.

Ezen vállalkozás hozta Európa minden népeit közelebbi érintkezésbe; ez készíté elő a polgári rend emelkedését, részint, minthogy ezen költséges hadjáratok által a főnemesség összehalmozott kincsei forgásba tételének, részint egy Európaszerte alakult kereskedelmi közlekedés által, mely a nagyobb városok felvirágzását gyorsan elősegélte.

Régóta mélyen fájlalák a nyugati tartományok jámbor népei pogány kézen létezését ama szent helyeknek, hol vallásuk alapítója élt és működött, s az emberiség megváltásáért kínos halált szenvedett; hol szent sírja állt, melyhez buzgó keresztények bucsujáratkép zarándokoltak.

Mindinkább meghatólag festették ezen visszatérő zarándokok ama számtalan sanyargattatásokat, miket a pogányok által bucsujáratok alkalmával szenvedniök kellett.

Főkép Hakem kalifát jellemezték valódi Nerónak, ki egy keresztény nő fia levén, az izlamoknak felöle táplált azon gyanuját : hogy titokban ő maga is anyja vallásának követője volna, ártatlan keresztények vérével kívánta magáról lemosni.

A legelső kereszties hadjáratra Amiens-i Péter remete szolgáltatott okot, ki keleti zarándokolásából visszatérvén megkereste II. Orbán pápát, s a legmeghatóbban elébe terjesztve a keleti tartományokban élő keresztény hivek szomorú sorsát, kezébe szolgál-

tatá a jeruzsálemi patriarchának egy iratát, melyben ez esdekelve kérte a nyugati tartományokban élő keresztényeket szorult helyzetben sinlő hitsorsosaik pártfoglalására.

Ezeknek következtében egyházi gyülekezeteket hívott a pápa össze elősben Piacenzában, 1096. pedig Clermontban, hol számos nemzetek képviselői megjelentek.

Előterjesztve mi juttatott tudomására remete Péter által, Jézus nevében hívott fel mindeneket keleten szenvedő hitfeleiknek védelmére, s a szent-föld visszafoglalására.

Buzdító felszólalása nem téveszté el a kívánt hatást; a jelenvolt képviselők erélyes közbenjárást ígértek s egyhangulag : Az Isten akarja! Jézus kívánja! felkiáltásokra lelkesülve oszlottak szét.

Még ugyan azon év folytában megszámálhatlan seregek vonultak különböző utakon kelet felé.

A fejedelmeket fényes győzelmeik s uralmuk tágitásának reménye kecsegteté; a daliás lovagok mulatságos hősi kalandoknak néztek elébe, s a legtöbb tartományokban elszegényedett föld-nép örömet sietett egy oly országba, melyet tejjel mézzel áradozó Kanaán földjének festettek előtte.

Ehez járultak még hatalmas ösztönzésül ama hathatós egyházi áldások, mik az e hadjáratban résztvevőknek ígértettek, biztos kilátást nyitva a mennyei örömökre, egészen elenyésztették a halál félelmét.

Minden csapat előtt teljes ornatusba öltözött főpapok vitték buzgó „Halleluja“ zengedezése közt a szent fészületet. Mindazok pedig, kik e hadjáratban részt veendők voltak, felöltönyökköz erősített keresztet viseltek mellök bal felén, a főtisztek arany sikkból, a többiek veres posztóból.

De minden lelkesültség daczára, némelyek e hevenyészve gyűjtött seregek közül, minthogy a szükséges rend és fenyíték hiányzott köztük, már azon tartományokban, melyeken keresztül vonultak, feloszlottak, mielőtt az álta-

lános gyűlpontul kitűzött Stambult elérhették volna.

Egy igen jól rendezett nyolczvan ezer főnyi hadsereget azonban a leg-szebb rendben vezettek át Német- és Magyarországon Bouillon Gottfréd Lotharingi herczeg; Hugó Fülöp, francia király öcscse s egyéb hadjárta vezérek.

Átkelve a gallipoli tengerszorosnál, már 1097. győzedelmesen bevették Nicäät, 1098. Antiochiát, és 1099. magát Jeruzsálemet.

Jeruzsálem bevételének hite új lelkesülést idézett elő, valahol keresztények laktak. 1102. ismét kétszáz hatvanezer lélek indult Európából keletre a megváltó dicsőségeért tovább harczolni.

Minthogy azonban a szaraczenok sem maradtak tétlen, s hol egy, hol más nevezetes helyet, sőt 1187. Szaladin szultán Jeruzsálemet is ismét visszafoglalta, bizton milliókra tehetjük azon harczosok számát, kik Európából koronként keletre vonultak a kitűzött célért győzni vagy halni.

Ezek számában volt Kéthelyi László is. . . .

Nem mint harczszomjas büszke dalia, hanem mint lélekbeteg zarándok csatlakozott ő a diszes sereghez, s a kik őt látták, így szólaltak fel: „E beteg vitéz is aligha halni nem siet az üdvözítő sirjához. . . .“

Lassanként azonban az utazás szórakozása, Stambul édeni környéke, a tenger szabad tere, oly jótékony befolyást gyakorolt beteg kedélyére, hogy csakhamar teljesen azon magasztos hivatásnak szentelhette magát, mely mint keresztésvitézt megilleté.

Minden alkalommal készséggel veszeléyzteté életét a kitűzött szent cél előmozdításáért, s nem egyszer ontá nemes vérét a szaraczenok dühös csapásai alatt.

E mellett teljes igyekezetét nyomorban sinlő hitfeleinek fölsegelésére fordítá. Özvegyek, árvák, betegek leg-hivebb pártfogóra, ápolóra találtak benne.

A nappali fáradalma után azonban még mindig örömet kereste a magányt, elzárt, csöndes helyeken, s csak ritkán vegyült bajtársai zajos mulatságaiba, mik borús kedélyével annyira ellentétben álltak.

Igy járt le lassanként öt év. . . .

Mindig élénkebb vágytól érezte ekkor szivét az elhagyott haza felé vonatni, melynek emlékét bármi földi paradicsom sem törölheti ki hű fiai kebléből.

A keleti ég alj tündérfényű csillagvilágításánál számtalan éjt töltött a kalvária hegy szent olajfái alatt s szabad elmerengést engedett lelkének.

Visszagondolt az elhagyott hazára. — Látta virányos téreit, hol mint gyermek először próbált parittyát hajtani s annyiszor szerte-szét száguldott vesszőparipáján; látta a rengeteg öserdöket, melyekben annyiszor üzte az iramló szarvast s szellőgyors özeket.

Látta végre a kékellő Balatont . . . és partján a kereszturi várt s benne Lórát, mint bájos házinőt, rózsákat fonva öcscse életébe.

Majd ismét mint anyát képzelte őt, körül rajongva szilaj fiúk s szende leánykák által. . . .

S valjon a nő kire ő oly szüntelen vissza gondol, gondol-e ő reá valaha? . . . Mond-e néha egy imát — ejt-e egy könyüt a messze bujdosóért . . . s megtanítja-e gyermekeit nevét da-dogni? . . .

Hát öcscse eszmél-e ifjonti hevében tett fogadására? s nem volna-e neki csakugyan joga fogadására emlékeztetni őt, s ily nehéz lemondásban töltött évek után visszakövetelni Lórát. . . .

A változatlan imádott nő és haza iránti vágy mind túlnyomóbb lett keblében, úgy annyira, hogy már egészsége is szenvedni kezdett, s ő a hatodik év elején vándorbottal cserélte fel harci fegyverét.

Szerencsésen át kelt a tengeren, elérte Stambult, Bolgárországot, s eljutott majd nem azon pontig, hogy hazájának szent határitól már csak az ő Duna választá.

Ekkor azonban honvágy, fáradtság, kimerültség sulyos nyavalyába ejték őt.

Egy este kisdud nyáját hazaterelő örmény pásztornő eszmélet nélkül találta őt az erdőszélen s könyörületességre indítatva elhagyatott helyzetében az öltönyén viselt veres kereszt által, segélyt hívott s bevitetése őt anyja hajlékába, hogy ott vagy életre térítsék ápolásuk által, vagy ellenkező esetben keresztény módon eltakaríthassák.

Míg szegény Lászlót messze szülőföldétől kórágynon tudjuk szenvedni, a szerencsés Kereszturi Pál egészen elfelejté szeretett neje varázskörében, mely szűk határok szabattak földi boldogságának. . . .

Egészen a szép jelennek élve, minden aggasztó gondolatot messze száműzött a jövőre.

De lassanként lejárt öt év. . . .

Ekkor önkénytelen fel-felmerülő kínos előérzetek kezdék homályosítani házi boldogsága derült egét.

Gondteljesen függtek gyakorta szeméi nejének szép, nyájas arcán, de ha ez ilyenkor föltekintett hozzá, szinlett mosoly által törekvék búdulva vonásaira az öröm és meglegedés kifejezését varázslani.

De minden maga megerőltetése dacára még is megtörtént néha, hogy kicsordultak könnyüi, midőn egyik vagy másik gyermekét ölébe emelte.

Mily gyorsan lefut egy rövid év, gondolá, s akkor nőm gyászt öltend s gyermekeim siránkozni fognak koporsóm fölött. . . .

Ily pillanatokban, midőn a jövő rettegése olyannyira erőt von lelkén, gyakorta kérdé önmagát. — Valjon kötelese-e csakugyan amaz elszánt fogadást megtartani? . . .

Mióta ama sajtószereű alkura lépett bátyjával, mit sem hallott fölöle, s remélni kezdé: hogy talán bátyja nincs többé az élők között.

Talán az ég felháborodva e természet elleni szerződés fölött, méltó bo-

szujában elragadá az egyiket, az által fölmentendő a másikat hevenyészve adott szavának beváltásától.

Ily gondolatra titkos örömeztetés árasztá el keblét, mit azonban rögtön megbüntetett vádoló lelkiismerete, s az adott szó szentsége csakhamar minden habozását legyőzte s szilárd határozata abban állapodék meg:

„Meg tartom fogadásomat! Meg fogok halni! . . .“

Igy érkezett el hatodizben is menyekzőjök évnapja.

Hogy kétségbeeséssel határos hangulatát neje előtt rejthesse, pár napra elutazott, s csak menyekzőjök évnapja előestvéjén tért vissza várába.

Minden el volt akkorra ott már készítve, hogy a következő nap ismét megünnepeltessék, miként az évenként történni szokott, mint az áldás és boldogság öröm ünnepe.

Mind ennek látása sértő ellentétül tünt fel Kereszturi előtt saját keblének érzelmeivel.

Rendes szokás szerint helyet foglalt családi körében az öblös kandalló mellett s egymásután ölébe emelte gyermekeit s apai áldásként nyomá égő ajakait szépen firtözött fejecskéikre.

„Te egészen elrontod e gyermekeket — szolt Lóra — oda simulva férjéhez és gyermekeihez — hisz egy idő óta örökösen hízelegsz nekik, s folyton csókolgatod őket.“

„Ugy te is elrontasz bennünket anyám — jegyzé meg a kis négy éves Etelka — mert te is szintoly gyakran megcsókolsz valamint apánk.“

Kereszturi fájdalommal mosolygott enyvelgésük felett, és e közben bucsút vett lelke mindentől, mi neki ez életben kedves volt.

„Hagyd őket csókolnom szeretett Lórámm!“ . . . mondá kitoró fájdalommal . . . ki tudja év múlva érezhetik-e többé az apai csókot? . . .

„Minő fekete képzelet ez ismét?“ . . . mondá megütözve Lóra — valjon miért ne lennénk évmultával szintén ily boldogok, minők jelenben vagyunk? . . .

„Nem áldott-e meg bennünket az ég kegye mindazzal, mit szivünk kívánt, s nem oltalmazott-e meg házasságunk óta minden balesettől? . . .“

„Ez való!“ . . . felelt férje . . . de, kedvesem! veszélyes ily elbizottaknak lenni szerencsénkben, mert az első csapás, mely tartós boldogság után következik, annál súlyosb szokott lenni. . . .

„Apám — szólalt fel ekkor kedvesséssel a kis László — ha netalán az busít, hogy én gyakran oly szilaj vad fiu vagyok, megígérem neked, hogy ezentúl mindenkor szelíd és engedelmes leszek, s nem felejtkezem meg soha reggel este imádkozkozni. . .“

„Imádkozzál apádért is kedves gyermekem“ . . . mondá apja s elfogultan zárta keblére fiát.

„Oh azt eddig is tettem!“ . . . csevegé a fiu. — Anyám megtanított, miként kell Istenhez fohászkoznom kedves szüleimért, jó nagyatyámért, kis Etelka hugomért és László bátyámért, a keresztes vitézért. . . .

Ez utolsó szavaknál halk nesz vonta magára az apa figyelmét.

Feltekintett.

A félig nyílt szobaajtóban veres kereszttel jelelt fehér köpenybe burkolt magas alak állt, ki e kis családi jelenetnek észrevétlenül tanuja volt.

„Bátyám te vagy-e?“ — kérde megrendülve Kereszturi.

„Igen; én vagyok!“ . . . felelt sisakrostélyát félretolva az érkezett. — Eljöttem, hogy fogadásodra emlékeztesselek. . . .

„Szavamat beváltom!“ . . . válaszolt szilárdan amaz.

„Holnapig időt engedek“ — mondá bátyja — ma megvárom tőled, hogy szíves házigazda légy, s illően fogadd vendégeidet, mert én nem egyedül jövök.

„Ez kegyetlenség tőled“ — ellenveté öcscse — e drága perczeket háborítlanul kívánám tölteni családi körben.

„Családi körben leendsz ilykép is“ — jegyzé meg László — vendégeid nem idegenek.

E szavak közben feltárult az előcsarnok ajtaja, s azon át az öreg Maróthi lépett be, egy gyönyörű fiatal hölgy által gyámolítva.

Gyermekei kellemes meglepetéssel siettek a ritka vendég üdvözlésére s kíváncsian tekintének az idegen hölgyre, ki Lórának tökéletes képmása volt.

Ugyanazon sötét fürtök, viruló rózsza arcz s igéző ibolyaszemek, mik hat év előtt amaz elszánt szerződésre bírák a fivéreket — voltak neki is sajátai.

„Kedves gyermekeim“ — kezdé az ősz apa, kinek rég nem tapasztalt örömsugárzott nemes vonásain — fogadjátok szeretettel testvértetek — rég könnyezett, s most csudálatos módon feltalált kedves leányomat, Maróthi Etelkát.

„Most már Kéthelyi Lászlónét! — egészíté ki a keresztes vitéz, keblére zárva a bájos ifju nőt.“

„Hogyan? atyám . . . bátyám . . . világosítsatok fel?“ . . . kérdeék egyszerre Lóra és Kereszturi.

„Közel egy éve veszélyes nyavalya lepott meg vándorlásom közben — így beszélé László — s egy este halotthoz hasonló állapotban fedeztettem föl egy könyörületes szivű ifju pásztornő által. Ki megszánt, segélyt hívott s bevitetett anyja hajlékába.

Xenia — így nevezték őt — oly szorgalommal s gyengédséggel ápolt, mint azt csak egy ily angyaltól várhatni, s én néhány kínos napok mulva visszanyertem az életet.

Képzeljétek meglepetésemet, midőn először öntudatra ébredve ezen angyalt láttam fölém hajolva résztvevőleg lesni első föltekintésemet.

Tekintsetek arczára, kedvesim, s nem leend szükséges hosszasan fejtegetnem, mennyire hasonlónak találtam őt azonnal azon eszményképhez, mit zárva hordék szivemben. Kölcsönös érzelmeink naponta inkább öszhangzának, s ámbár Xenia egy szót sem értett nyelvünköl, s én csak keveset az övéből, szerelmünk a legügyesb nyelvmesster levén, nem sokára fenakadás nélkül társaloghatánk.“

Egy napon Xenia sokat időzött künt házi foglalatosságait végzendő, ez alatt meggyóna nekem az öreg asszony, hogy a leányka nem saját gyermeke, hanem mintegy tizenhat év előtt megszeföldről hozatott legyen férje által. Ki úgy beszélte, hogy egy magyarországi hatalmas ur adta át neki a kisdedit, valamely lovagvár feldulásakor, azon kegyetlen parancscsal : hogy dárdaiba szurva a vártornyába függeszse ki. . . .

A gonosz Mánuel hajlandó volt először ezen irtózatot végrehajtani, minthogy nem először teljesített már életében hasonló gonoszsgot, de a mint a gyenge csecsemőt pólyáiból kibontá, egy kis arany-feszületet pillanta meg mellén.

E szent ereklye látása irgalomra s büneinek őszinte megbánására serkenté őt.

Eltökélte megkegyelmezni a kisdednek, s elhozni őt nekem, az előtt elhalt s folyton könyezett kis leánykám helyett.

Hosszas vándorlása közben erdei vadgyümölcsökkel s némely félreeső pusztákon koldult tejjel táplálta a gyenge csecsemőt, s így juta el vele végre idáig.

Áldja meg őt az Isten határozatáért, mert a jó lélekkel valódi áldást hozta hajlékunkba.

Mi leendett volna nélküle sorsom gyámoltalan özvegységemben? Ki vezetné ily rendesen csekély gazdaságot — ki ápolna ily híven -- ha ő nem volna? . . .

A kedves jó lélek százszorosán visszafizette már nekem, hogy őt felneveltem, s hidje meg kegyelmed jó uram, hogy ő legdrágább, legbecsesb java életemnek.“

Ez azon történet, mit az öreg asszony Xenia sorsáról közölt Lászlóval; kit mindez fölötte érdekelt, mint-hogy ismerte a derék Maróthi család sorsát, a mihez ezen esemény igen hasonlított.

Nem sokára sirba szállt Xenia nevelő-anya, s a fiatalok mint új házások utra keltek haza felé.

Maróthra érkezöttükor Etelka azonnal megismerteték atyja által, a nyakába viselt arany-feszületről, melynek párját Lóra viselte mindenkor.

Mindkét nővér ösztönszerűleg vonta elő kebléből a becses ereklyét ezek hallására, s tökéletesen hasonlóknak találva azokat egymáshoz, elfogultan zokogva borultak egymás keblére.

„Fel vagyok mentve fogadásom alól!“ . . . ada hálát Kereszturi, s mint kinek a halálos ítélet végrehajtása percében rögtön kegyelem hirdettetik, oly túláradó érzelemmel zárta keblére szeretteit.

Thulmon Jozéfa.

Boldogság emléke.

Kis méhes állott kinn a zöld mezőben
Mint enyhe fészek, zöld lombok megett.
S ha volt a nap szállóban vagy kelőben
Rá mindig egy nyájas mosolyt vetett.
Zummogva jöttek a kis fürge méhek
Virágok ajkán csókban ringani;
Királynéjokhoz színmézet vivének,
Hogy fürdjének nektárban ajkai. . . .

És nem volt vége a sürgős munkának,
A lassu zsongás el nem hallgatott.
Mézért virágról virágra dongának,
Szellők szárnyán üzven az illatot.

S mig a mező, virágokkal pompázva
Illatmámorát szállítá felém :
Én elrejtöztem a kis méhes-házba,
S a szerelemnek mézét édelém.

Mellettem ült a kékszemű leányka,
És hő szive szívemen dobogott.
Nem látott senki . . . Ha a világ látna,
Csak azt mondaná : ezek boldogok!
Szép kék szeme volt az én szép virágom,
Ajkán a csóknak méze csepegett;
De a legédesebb kincs a világon
Az volt, mit szive titkon rejteget.

Nem bántott minket a méhek csoportja,
 Mi sem bántottuk őket soha meg.
 Gondoltuk: a méh kincseit hadd hordja!
 Méz és illat nekünk is termenek.
 A rét virágit mi nem irigyeltük,
 Mézért a kast mi meg nem támadók;
 Mi nekünk kellett, egymásban fölleltük,
 Mert szíveinket egymásnak adók!

Oh szép ifjuság! eltűnt boldog évek!
 S te szerelem a szív reményivel!
 Nyiló virágok! zsongó fűrge méhek!
 Hová tűnétek mind örökre el?
 A lány szemére örök éj borult rég,
 Virágtalan pusztává lettem én —
 S mint eltévedt méh, száll és jó az emlék
 Mézet keresve a mult mezején. . . .

Szász Károly.

Eredeti divattudósítás.

Brüsszel, márcz. 16. 1857.

Kedves barátném! Ismét visszajött a tél, melytől már pár hét óta bucsút vettünk; a csinos kis napernyők helyet engedtek az esernyőknek; mert sűrűn havazik; s a ki szépsége növelésére márcziusi havat akar gyűjteni, annak könnyű a dolga, mert minden udvarban, kertecskében talál abból eleget.

Már azt hittem, hogy mai levelemben tavaszi divatokról szólhatok; de az idő mostohasága miatt minden ember téli ruháit viseli, s a kereskedők nem merik tavaszi ujdonságaikat megmutatni látogatóiknak.

Mindenütt csak első gyónásra való öltözeteket lehet a boltok tükör ablakjai mögött látni, s a merre jársz ezen felirások tünnek szemeidbe: chapeaux de première communion, robes de première communions, voiles de première communions stb., azaz első gyónásra való kalapok, ruhák, fátyolok stb.

Itt igen sokat tartanak arra, hogy a kis leánykák és fiuk ezen ünnepélyes alkalomra méltóan legyenek öltözve; s még a legszegényebb anya is holnapokig koplal s fáradozik, csak hogy gyermekeit tetőtől talpig új öltözetrel láthassa el e napra.

A gazdag osztályok leányai e napon egészen fehérben jelennek meg a templomban; többnyire himzett finom mousseline ruhában fehér selyem fölött, olykor fehér selyem, még fehér moire antique ruhában is; de ez utóbbi inkább gazdagságot vagy pazarlást mint jó izlést tanúsít, s a fehér mousseline ruha mindenesetre a legcsinosabb és legeztszerűbb. Fejükön a kis leánykák finom csipke-fátyolt viselnek, mely egészen négy-

szögű, laposan tétetik a före és tiszta fehér virág koszorúval szoríttatik le. Hogy ehhez fehér kesztyűk s fehér atlasz-czipők járulnak, magában értetik.

A ki egyszerűbben akarja ez alkalomra öltöztetni leányát, az fehér vagy kék cachemireből, hamuszín, vagy lilaszín selyemből csináltat neki egészen montant, azaz nyakig begombolt ruhát, melyhez aztán csinos fehér selyemkalap járul.

Szegény sorsu anyák lilaszín ujdonuj percale-ruhával s csinos kis fehér szalagos főkötővel elégesznek meg leányaik számára.

A kis fiuk öltözete e napra egyforma, akár herczeg, akár szegény földművelő fia legyen a kis gyónó; csak a szövet finomsága teszi itt a különbséget. Az öltözet mindegyiknél fekete pantalonból, fekete selyem-mellényből és rövid fekete spenzerből áll.

Ha a szülők oly szegények, hogy gyermekeiket új és tisztességes öltözettel el nem láthatják, a városi hatósághoz folyamodnak, s attól többnyire új és tiszta, de természetesen igen egyszerű öltözetet nyernek gyermekeik számára, vagy legalább egy kis pénzbeli segédelmet.

A nagy világban sok estélyt és zeneestélyt adnak, és husvét után nagy álarcos tánczvizgalom lesz az udvarnál, melyről minden ember beszél. Még az öreg uraknak sem lesz szabad közönséges öltözetükben megjelenni, (azt mondják legalább) s képzelheted, hogy eleget sóhajtoznak a fölött. — Maga idejében visszatérek erre.

Az atlaez mindinkább divatozik, ruhákra nézve. A minap egy estélyben két atlaez-ruha tűnt fel leginkább. — Az egyik fekete

volt; szoknyája igen szélesre szabva, s a térd fölül egy majdnem félrófnyi selyemrojt-tal ékítve, mely fölött két tenyérnyi gombkötőmunka volt. — A derék ki volt vágva, berthe-el, az alsóhoz hasonló rojtból, míg az ékben végződő derék alja is, ily rojttal szegélyezett körül, mely elég széles basque-ot képezett.

A második, égő veres atlaczból állt, három sor széles, gyönyörű brüsszeli csipkével, mely majdnem az egész szoknyát betakarta. A csipke nem volt atlaczvolant-ra varrva, hanem pusztán a szoknyára, s csak igen gyéren ránczba szedve. Minden sor csipke fölött csokrok léteztek, keskeny vörös atlaczszalagból, hosszú végekkel, melyek a volant-ra estek. Két sor brüsszeli csipke képezte a berthet.

A haj-ék fehér tollkoszoruból és gyémánttökből állt.

Egy sokkal egyszerűbb, de igen csinos öltözet, kék nehéz selyemruhából állt, három széles volants-al. Mindegyik volant szélen négy, két hüvelknyi szélességű csík mutatkozott fehér, hamuszin és fekete színekben játszó atlaczból. Az elől is, hátul is ékben végződő derék, ki volt vágva, s gazdag redőzettel ellátva. Az ujjak rövid, de széles hólyagot képeztek, mely alól egy fehér tülle illusionból készült hólyag alsó ujjat képezett. Az ujjakon úgy mint elől a redőzetes szalagcsokrok voltak.

Haj-ékül e ruhához vörös bársony szalagból és fehér, a keletit utánzó, gyöngyökből ízléssel összeállított coiffure jött. Nagy, aranyba foglalt türquoises-ból álló broche, fülbevalók és karpereczek egészíték ki ezen öltözetet.

Nagyon divatosak most a bőrből kivágott virágok és levelek, melyből képkereteket, lámpaaljakat, kis állványokat, virágtar-

tókat stb. is csinálnak. Első pillanatra fagrafványokat gondol az ember látni, s csak ha hozzá nyul veszi észre, mikép hajlékonyabbak a virágok és levelek a fánál. Elfelejtém említeni, hogy többnyire barna bőr használtatik e munkára.

Az angol himzés divatosabb ismét mint valaha. Darabig alsószoknyákra, hajporköpenyekre (peignoirs), hálórúhára stb. tömött himzést kezdtek használni; de csakhamar észrevették, hogy e czélra sokkal alkalmasb az angol himzés, mely könnyebb, szebb és olcsóbb a másíknál.

A tömött himzés nagyon szépen veszi ki magát könnyű szöveten; mint például mouseline, vagy batiste-on; de nehezebb szöveten nehézkes kinézést nyer, és igen kevés hatást tesz.

Említenem kell, hogy a mostani angol himzésben mindig egy kis része a rajznak tömötten van himezve, mi nagyon emeli az egészet.

A keskeny himzett gallérok, melyek közül széles valenciennes, vagy malines-csipke varratik, mind inkább viseltetnek; sőt némely galléron a himzés is redőkbe van szedve, mi ujdonság ugyan, de korántsem áll oly jól, mint a sima kis gallér.

A férfi ingek melldarabjai most sokkal tömöttebb batiste-ra himeztetnek mint ezelőtt, olykor finom gyölcsera is; mindig tömött himzéssel, de a rajzokban a legnagyobb változatosság mutatkozik. Olykor tömött, kissé nehézkes virágfüzérékből áll az, máskor csak igen kis és finom rajzu bokrétákból vagy kis csillagokkal és egyes virágokkal. Az inggombokra nézve a legegyszerűbbek egyszersmint a legválasztékosabbak is — a legválasztékosabb pedig ha semmi gomb nincsen.

Jósika Julia.

Nagy világ kis krónikája.

— Walewszky legutóbbi álarczos báljában Amolet de Chaillon fiatal diplomata rongyszedőnek öltözködött, és puttonját rongyok helyett virágok, bokrétákkal tömte meg, s azokat széltire osztogatta. Kezében, új Diogenesként lámpát tartott, s midőn egy fekete dominóhoz ért, mely alatt ő a császárt

vélte rejteni, ennek kérdésére, hogy mit keres, azt felelte: már megtaláltam, amit kerestem: egy embert. Ez élcz jó benyomást tőn, és Amolet de Chaillon e sikerült diplomatiai fogásáért előléptetésre ajánlatott a külügyminiszternek.

— Bayard Taylor amerikai író egyik

uj-yorki lapban leírja Rückerttel és Uhland-dali találkozását. Az utóbbit kérdezte egyszer, vajjon irt-e valamit újabb időben, és hogy „a költői gondok gyönyöre, melyeket csupán költő ismer, nem vált-e még előtte unalmassá?” — „Nem akarom esküvel állítani” — felelt Uhland — „hogy több költeményt nem irok. Most is gyönyörködöm abban, a miben egykor gyönyörködtem, de a kifejezés szükségét többé nem érzem annyira, mint hajdan, és én soha sem irok bizonyos határozott kényszerűség nélkül. Fejemben még hallom a régi zenét, de már most meglepszem azzal, hogy hallom, a nélkül, hogy énekelném!”

— Párisban nagy izgalmat szül jelenleg bizonyos Mr. Bried, ki delejez (magnetizál) szellemeket idéz és a bűvészetet mint állítják, egész a hihetlenségig viszi. Mr. Bried legközelebb Bécsbe érkezik, s onnan hihetileg Pestre is lerándul. — Egy másik angol, Hume ur Amerikából, az asztalmozgatást hozza ugyane „szellemdús” városban dívtába. Leginkább a fensőbb körökben tartja előadásait, s bűvészetében annyira megy, hogy nemcsak az elhunyt ismerősök szellemét beszélgeti a mahagonifából, de sőt e szellemek, láttatlanul ugyan, jelenlevő élő ismerőseik kezét is megérintik.

— Egy párisi ház udvarára nemrég egy idegen kanári madárka repült, melyet észrevén a lakók, elfogtak, s nyakán egy kis papirtekercset találtak, melyet felbontván, következő, mélyen megindító, nőkézzel irt sorokat olvastak le róla: „Szegényül, betegen, munka és kilátás nélkül, nem tudom, mi lesz belőlem. Husz éves vagyok, és nem akarok becsületem árán élni. Határozatom szilárd, még ez este végre fogom hajtani. — Egyetlen barátom e világon e kis madár, melynek ezzennel visszaadom szabadságát. Kérem ápolják őt, s viseljék szeretettel gondját. — Ő oly igen szépen énekel, a

szegény árva. Köszönöm, előre köszönöm. — Marie.”

— Bécsben egyéb nagy városok példájára kizárólagosan az ifjuság számára külön színházat építeni szándékoznak.

— Nemcsak nálunk, még a párisi tudós társaságnál is lassan haladnak a szótári munkákkal. Midőn III. Napoleon e lassúság fölötti csodálkozását jelentené ki az academia néhány tagjának, — „Sire” felelé Guizot, — „az academia örök.”

— Szintén Párisban egy Amatiféle hegedüért árverésen 18,500 frankot adtak.

— Francia lapok azt a fölfedezést tették, hogy „Romeo és Julia” tragoediának színhelye nem az olasz Verona, hanem a francia Veronne, a Lot és Garonne megyében. Capulet — mondják ők — francia név, Montaigne a déli frank részen Montegut alakban létez, Romeo egy a Roumieu-vel és Escalust bizonytalán Lescale-nak hitták. — Veronban pedig él egy régi monda Romeoról s Juliáról.

— Uj-York állam Orange megyéjében él egy házaspár, kik már nyolcz év óta nem szóltak egymáshoz. Akkorában összepöröltek, s mindegyik büszkébb, semhogy először megszólaljon. Egyébkint békében s igen jól élnek.

— Weimárban, e hó 11-én a burgonyaültetés évszázadának ünnepélyét nagy fényvel tartották meg! — Schleiden természetbuvár nézete szerint inkább gyászünnepélyt kell vala tartaniok, mert szerinte a burgonya egyike a legnagyobb történeti szerencsétlenségeknek, s azt hiszi, hogy a burgonya az emberi nemzedéket testileg és szellemileg tönkre teendi. Ennyire különböző a tudósok véleménye.

— Sajátos per folyt nemrég egy angol törvényszék előtt. Egy angol pap maga eskette össze magát menyasszonyával. A törvényszék helyben hagyta a házasságot.

P e s t i é l e t.

Pest, márczius 16.

Van szerencsém magamat bemutatni a szeretetreméltó vidéki magyar olvasó közönségnek — szeretetreméltó mondom, mert a fővárosban, saját tapasztalataim szerint, épen azok a legizetlenebb egyéniségek, kik legtöbbet olvasnak, — kik közé azonban szerény úri magam épen nem tartozik; mert én nem irok nem olvasok — járdataposó vagyok! Nem irok, azaz hogy mégis irok — írni fogok — tulajdonképen csak ígértem írni hetenkint egy levelet e lapok szerkesztő-

jének, ki vasárnap reggelenkint, midőn jóra való fővárosi dandy, déli 12 óráig, midőn a templomajtó elé szokott sétálni rendes áhítatosságát végzendő — soha ki nem lép szobájából, — tehát vasárnap reggelenkint e lapok szerkesztője, minden bon ton ellenére, hozzám állít be, s ott fennszóval kezdi olvasni a Pesti Napló mélységes, buvárkodó, áskálódó fejfájasztón tudományos értekezéseit, melyek engemet a viziszony legrettentesebb nyavalyájától rettegésbe ejtenek, — s a mely borzasztó felolvasásoktól menekülni

ohajtva, alkura léptem szerkesztővel, hogy erőszakot téve dandyhez illő dologtalanságon, ha nem olvas ezentul fennszóval a Pesti Naplóból, vasárnaponként egy heti érdekes járdataposásom történetéből egyet-mást dióhéjba, azaz hogy egy kis levelkébe foglalok lapja számára, föltéven, hogy nevetem titokban tartandja (ha ugyan szerkesztő képes valamit titokban tartani), csak azért, mert pályatársaim, az irigylésreméltó, könnyüfejű dandyk, ha megtudnák, hogy mindennémü gondolkozást szigoruan tiltó sarkalatos törvényeink daczára, gondolkozni mi több, dolgozni merészlek, — azonnal bevádolnának tisztelt pátronusunk Szt. Heverdel széke előtt s egyleti jelvényünket a pikáns zwickert leütven szememről, örökre száműznének az emberiség legboldogabb osztályából, a szabadalmazott, a gondtalan, a „mától holnapig“ jelszót viselő járdataposók szerzetéből. Mondom tehát, hogy ígértem, mert ebből aztán nem következés, hogy ígéretemet beváltom-e, először, mivel törvényeink szerint csak két ügyben, t. i. a hölgyeknek és a kártya közben adott szavunkat vagyunk kötelesek megtartani (mindkét dolog a bizonytalan hősies házárdjátékok közé tartozván); másodsor, mert a szerkesztők különben is hozzá vannak már szoktatva írók részéről arra, hogy az adott ígéretre ne számítsanak. Ha e lapok olvasóinak az imádott hölgyvilágnak adnám szavamat, az már egészen más volna! De azt cselekedni kedélyes szájhősiességem és tisztességes szemtelenségem daczára sem merészkedem; ugyanis, udvariatlanság volna tőlem föltenni, hogy a hajszál finom izlésű, szigoru itéletű hölgyvilágnak gyakorlatlan tollam krikszkrakszai-val unalmára nem leszek. Az is egészen más volna, ha csak fecsegni kellene! Ebben már, modern szerénységgel mondhatom, hogy a nemsokára érkező tavasz minden fecskéjével kiállom a versenyt, és még nem volt rá eset, hogy a zálogházban járó óráim szerint egyszer huszonnégy óráig kifogytam volna a szóbul, még pedig egy vagy más állításom ismétlése nélkül, a mire képtelen vagyok, természetesen, mert egyik szavamat a másik után elfelejtem, és még arra sem volt eset, hogy valami olyan mélyen tudományos dolgot mondtam volna mit a Pesti Napló valamelyik tudósa érdemesnek talált volna följegyezni a halhatatlan tudomány számára. Tehát, a mint már az eddigiekből is látszik, nem vagyok minden előnyök nélkül — s ámbár prózáilag való, hogy a járdán gyalog járok, azért a salonokban mégis lovagnak hínak, s ha egy hölgy zsebkendőjét elejtven, azt mást venné föl, annak az én kesztyűmet kellene fölvennie, s másnap reggel, midőn a ven-

déglő étterme üres, szigoru titokban, kéréletlenebbül a halálnál, elszántan durrantánánk egymás szeme közé egy pár — pezsgős üveget; a mi elég kellemetlen volna, mert éhgyomorra a pezsgő, sokkal kéréletlenebbül a pisztolynál, mindkettőnket leteritene; mire azonban mégis szükség volna, mert Cliquot uram bájos özvegyének (Veuve Cliquot) az a meghálálhatlan varázsereje van, hogy mindent feledtet, és a feledés, a boldog feledés mindennél jótékonyabb, hiszen Byron Manfrédje is „feledékenységet“ kért a tulvilági hatalmas szellemektől! . . .

Ohó! — A szerkesztő nagyot köhint a hátam mögött. „Még csak egy columnája van önnek — zabolázza fecsegését, és térjen a dologra, mondjon valami nagyvilági pletykát is. Az ördögbe — folytatja kifakadva — akárhány embert angazsirozok, mind csak bevezetést ír, mintha lapom a tudós társaság üléseinek jegyzőkönyve volna, hol miután négy napig arról tanakodtak, hogy a cz-betűt egyszerű c-vel vagy cz-vel írják-e, végre abban állapodtak meg, hogy majd jövőre fognak határozni. . . .

— Bocsánatot kérek, engemet ön nem angazsirozott fizetéssel, — én ugyan meglehetősen kitalálhatlan források után élek, de azért pénzkeresésre mégis keresztényibb módokat tudok, semhogy öntől honorariumot csikarják ki firkamért — a mi végre is — megfizethetlen, igen, én mondom, megfizethetlen!!

A szerkesztő, e fajnak ismeretes makacs nyugalmával (midőn pénzről van szó) ült vissza karszékébe, folytatván fennszóval a Pesti Naplónak egy tudományos értekezését — én összetett kezekkel adtam tudtára, hogy ha elnémul — gazdag honorariumnak tekintendem elősorolandó ujdonságaimért.

De hát végre — hogyan kezdjem el? Fecsegni csak tudtam eddig, de bezzeg, ujdonságokat írni; ez már munka, és e szóra P. Horváth Laziként, „a borzadás kigyója mászkál hátamon!“ Én még az ujdonságzat abéczejét sem ismerem. Igen, ha nem ismerem, meg kell tanulnom. Meg van! Igen, kezdeni fogom az A-nál s végzendem a Z-nél. Tehát — a szerkesztő újra köhint — kezdjünk hozzá: **A** járdák, tekintettel a crinolin szoknyákra, legujabb városhatósági rendelet folytán, két lábnyival szélesebbre csináltatnak; hat lábnyit a hatóság, két lábnyit a háziurak tartoznak kiállítani saját költségügön. — **B**oldog háziuraink e fölött mások előtt sopánkodnak, titokban pedig kárörvendve kaczagnak, mert: ha például a járda ötven forintba kerül, háromszázzal verik fölebb a házbért, s így évenként a tiszta nyereség 250 — olvasd kétszáz ötven forint. —

Czukor — szám szerint 2000 mázsa — sülyedt el Pozsonynál egy vontatóhajón; erre a pesti kocsmái borok czukros vízzé válnak, az öngyilkosok száma szaporodik, a czukor ára főlebb megy, a kávénénikék világfajdalomba esnek. — Derűre ború; az olvadó-kony szép napokra ismét hózivatar következett, a szerkesztők a „tavasz dalokkal“ fűtenek. — Egy ujdondász ráfogja a magyar hölgyekre, hogy egy sines közöttük, ki magát szépségnek hinné! — Felel rá egy másik ujdondász, hogy a magyar hölgyek sokkal szebbek az angol „Book of Beauty“ szépségeinél! — Gyulai Ferencz Kolozsvári színigazgató, elcsapván magától a társaságot, Pestig meg sem áll, és itt vendég szerepelni fog. — Hattyú, megint vagy tíz darab uszkál az ujdonsági rovatok ingoványán, melyeknek a városligeti hattyútóra kellene még e nyáron szállíttatni, de a tíz hattyú most is mint máskor, aligha nem egyéb, mint ugyanynyi — kácsa. — Ismét rebesgetik az ujdondászok, hogy a nemzeti színháznál a kocsik számára új bejárást készítenek, és így ez idén a kocsik nem fogják legázolni a színházba járókat; boldog színház! hol a publicumot egyre gázolják, és a színház mindig tele van! — Jókai Mór „Uj Decameron“ című novelláival ezentul gyakrabban találkozandik a

„Nővilág“ olvasó közönsége. — Koppenhágában Bournonvillettől magyar balletet adtak; a mi balletmesterünk az „ördöglő“ pörgését nagy művészettel utánozza. — „Lavotta élete és kalandjai“ című könyvre Bernáth Gazsi (komolyan) előfizetést hirdet. — Mielőtt még az új üstökös véget vetne a világnak, újabb egy tuczat naptár programmot adnak ki és pedig — Nemcsak triumvirrek, hanem ezentul decemvirek is, és az — Olvasó közönség, miután a föld elvész, és jövő évben naptárra nem lesz szükség, a más-világról pénzét visszaköveteli a halhatatlan naptárszerkesztőktől, de azok azt felelik, hogy ők ugyan halhatatlanok, hanem az előfizetési Pénz igen mulandó dolog. — Remellay Gusztáv a magyar történetet Atilától kezdve a mohácsi veszedelemig egy novellában előadja. — Saphirra a nemzeti színházban azt a megjegyzést teszi egy delnő, hogy : szebb, mint III. Richard. — Vahot Imre Balam-bértól, Bendeguztól kezdve egész Pönögei Kis Pálíg minden magyar ősnak szellemét földidézi és segítségül hívja a veszélyes Ildikó ellen, de a hívásra csakugyan megjelent napkeleti hősök meglátván napkeletben — Zenőt és Árpádot — Átillában, párducz kaczagányaikkal betakarván fejüket, visszafeküsznek régi sirjaikba.

Társaséleti és szépműi szemle.

— Nem rég Jókai vett házat, ez idén Vas Gereben fog építeni. Gr. Károlyi István, azon nagyszerű áldozatok után, melyeket egyéb szent célok oltárára tett, az irodalomról is megemlékezett, és Vas Gerebennek, a valóban „tős gyökeres“ nyelvű és irányu emellett pedig egyik leggenialisabb magyar írónak, érdemeinek általa való méltánylása jeléül újpesti birtokából 300 □ ölet ajándékozott. — Az „Oesterr. Zeitung“ 300 öl helyett ugyanynyi holdat ír — miben az a nevezetes, hogy még sem kiált fel, mint mi szokunk : oh boldog magyar írók! — A kicsinyesség ott tűnik ki legjobban, hol magát legnagyobbnak látja, — minek egyik legközelebbi példája, hogy a „Napk.“ divatlap mint eseményt említi meg, miszerint Saphir „Fox és Pitt“ előadásán a nemzeti színházban jelen volt, és színészeink játéka nagyon tetszett neki, Mi parányi az önértzet a pityke alatt! A „Napkelet“ Saphir őszinteségében hisz, — ha Bécsben a „Humorist“ szerkesztője erre esküszik, nem hiszik el neki. Szigethi oly Snouhton, hogy Gotschall megcsókolja, ha látja, — és ez már egészen más volna! De Saphir! — kivel Szigeti, mint

költői tehetség, legalább is egy színvonalon áll, — mint színész pedig egy Aldridge mellett is kitűnt (Macbethben — Macduff) mit törődik Saphir véleményével!

— Mindenesetre meghatóbb jelenet a kilencz éves kis B. Balassa István föllépése, ki egy a „Magyar Sajtó“-hoz intézett levelében játékpénzéből megtakarított 20 aranyat ajánl fel pályadíjúl egy a magyar életből meritett s az ifjúság számára irandó beszélyre. Azt hisszük, a gyermek szívéhez, eszéhez a gyöngéd női kebel találna leghatékonyabb szavakat, s mi reméljük is, hogy lelkes írónőink megjelennek e szép versenytéren!

— Kevesb lélekemelőt mondhatunk a győri színházi állapotokról. A társaság azt mondja : pártolj közönség és mi haladunk — a közönség mondja : haladjatok, és majd mi pártolunk. Elég az hozzá, hogy a színésztársaság és közönség Győrben meghasonlott, s mi hajlandók vagyunk a színésztársulatnak róni fel a bajt, melyről igen hitteles, illetékes forrásból azt a véleményt hallottuk, hogy az — szelid kifejezéssel — igen gyöngé, s a győri mivelte közönség igé-

nyeit nem tudja kielégíteni. Még Szerdahelyi játéka sem bírta megtölteni a színházat; a közönség műsovár része azonban jelen volt, s Szerdahelyit igen kitüntette; emlékül egy értékes gyémántgyűrűvel is megtisztelvén őt. Azért Szerdahelyi épen nem is panaszkodik a győriekre, kik a színművészetnek legrégebb s mindenkori pártfogói voltak, s a jelen évszakban csupán kivételes okok tartják vissza a színházról.

— Még szomorubb a jelen vásár képe. Alig venni észre, hogy vásár van, legfőlebb rendes előpostái, a különféle lap-, folyóirat-, s naptárprogrammok gyaníthatnak mozgalmat a „kereskedelmi“ világban. Mondják, hogy sok kalmár, a mint egy nap estéjén ide ért, le sem eresztve horgonyait a vásártér zátonyára, másnap biztos révébe visszaköltözött.

— A már kibocsájtott naptárprogrammok közül meg kell említenünk a Szigeti

József által szerkesztendő „Nemzeti színházi nyugdíjintézeti naptár“ programját. E naptár tiszta jövedelmének fele a nyugdíjintézeté leend. Tartalmát legjobb íróink művei teendik.

— Különben fővárosunk jelenleg minden világhírű nevezetesség nélkül van a vásár daczára. Sem óriás majom, sem tizennégy mázsás ökör, sem a bécsi borotvált ló nem köszöntött be hozzánk. A bőjti szelek is még Aeol barlangjában aluszszák téli álmukat, — még csak a lapok sem polemizálnak — jelül az anyagi jólétnek, a megelegedésnek.

— A virágot kedvelők előtt nem lesz érdektelen tudatnunk, hogy folyó évi majus 9. 10. 11 és 12-ik napján a magyar nemzeti muzeum épületében virág-, gyümölcs- és egyéb kerti vetemények kiállítása lesz, melynek programját a lapok mellett vették s ismerik olvasóink. Jutalmakul arany, ezüst és bronzérmek készíttetek.

Házi könyvtár.

Kemény Zsigmond regényei és beszédei. VI. VII. és VIII. kötet. „Özvegy és leánya.“ Regény Három kötet. A harmadik szomszéd. Népies regény. Irta Szegfi Mór. Két kötet. — Ki a magyar szellem természetét ismeri, kétségkívül azon hiszemben van, hogy az a francia bizarságot oly kevéssé kedveli, mint a german érzelgősséget. Inkább, mint keleti faj, hajlandó a képzelet merész csapongásainak hódolni, míg másfelől a szép és igaz valóságban is gyönyörét találja, mely irány az újabb regényirodalomban a nagy angol minták után egyre nagyobb tért foglal el, és a mely alapokon irvák Kemény Zsigmond regényei, s a hova törekedni látszik sokat ígérő komoly szándékkal a „Harmadik szomszéd“ iparkodó írója is. Hazánkban már is csillapodik a francia rém-és bűnregények olvasási láza, az angol regényeké pedig, habár fájdalom igen lassan, de mégis emelkedőben van.

Magyar írók arczképei s életrajzai. I. Füzet. — Ez kétségkívül a legolcsóbb könyv, talán az egész világon. Arra van számítva, hogy a legszegényebb zsellérek, s a koldusok között is legalább a birák megvehessék. Mert ebben a magyar nemzet mivelődésének története és annak apostolai vannak rajzolva. Ez első füzet gr. Széchényi István, Kazinczy Ferencz, báró Wesselényi Miklós, Kisfaludy Sándor, gróf Desewfy Aurél, Fáy András, Dugonics András és Jókai Mór arczképeit hozza. E könyv megszerzésének kötelessége alól csak az van kivéve, ki tehetségéhez képest drágább s finomabb gyűjteményt szerez magának.

Iskolai és utazási magyar és német zsebszótár. — Irta Ballagi Mór. Magyar német rész. — Tömnyomatu, igen kedves kiadás, sűrű nyomott 400 lapon tartalmazza a legszükségesebb szavak összességét.

Társasági játékok.

I. Az első szótag. A körben ülő játzó nők egyike kendőt dob szomszédjának vagy a játzók egyikének, és egy szótagot mond, például az; a kérdettnek oly szóval kell felelni, mely a feladott szótaghoz téve, egy szót képezzen, például, ha va z, ama z sat. Az, ki egy, már mondott szót ismételi, vagy nem talál alkalmas szót — zálogot ad.

II. A titkolt szójáték. Az egyik játékos

távollétében választani kell egy jelentéktelen szót, például: kendő. A bebocsájtott azután tetszése szerinti kérdést intéz egymásután a játzókhoz. A feleletben a választott szónak benn kell lenni. Az, ki e szót nem tudja feleletébe szöni, vagy oly kevés ügyességgel alkalmazza, hogy azt a kérdő kitalálja, zálogot ad, s felváltja a kérdőt. Ekkor más szót keresnek, s ujra kezdődik az előbbi játék.

G a l a m b p o s t a.

Módos. K. G. A kiadóhivatal a 7-ik számot elküldötte. Az első négy szám második kiadása csak a későn érkezett előfizetők számára nyomtatott, — a 30 pkr. további rendelkezésére fentartatott. A küldött műveket illetőleg azt mondjuk, hogy most, midőn a tudós társaság a **CZ** betű fölött négy napig tanácskozik, nem szabad a nyelvtant annyira ignorálni.

Jánosda. Cz. J. A kérdéses levél hozzánk nem érkezett. A postai vevénnyel indítson keresetet.

Nagyabony. Magánlevelet küldöttünk.

Versend. Ü. N. Magánlevélben elküldöttük mai napon azon levél eredetijét, mely kényszerített bennünket galambpostánkban nagysad nevét megemlíteni.

Bécs. A. A. — Szives ajánlata lapunk gyakorlati irányával, s e szerint betöltendő terjével nincs összhangban. Eredeti rajzot csak a hazai, fővárosi életről adunk — a bécsi és párizsi világ érdekes híreit, itthon a külföldi lapok után mi is csak oly híven tudjuk összeállítani, mint egynémely kollegánk, anél-

kül azonban, hogy fölibe írjuk: eredeti levél Koppenhágából, Hongkongból, Mezopotamiából, vagy az épen megbukott Ikáriából.

Magyar Hertelend. N. Gy. A kérdéses összeg a magyarországi postahivataltól csak márcz. 6-ról volt hozzánk küldve, s a kiadóhivatal f. hó 9-én kapván, a példányok azonnal elküldettek.

„Szomorú az én életem.“ Igaza lehet, de ne írjon verseket, meglátja, vidámabb lesz.

Kezdi-Vasárhely. Cs. János urnak. A kiadóhivatal a kérdéses ügyben már két ízben válaszolt önnek nyílt levélben.

☞ **Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el.** Azok is, kik erre magukat följogosítva hiszik, sziveskedjenek nevüket a levélre följegyezni — ellenkező esetben a levél visszaküldetik.

☞ **Jelen számunkhoz tavaszi divatkép van mellékelve.**

H I R D E T É S E K.

Előfizetés a

„N Ő V I L Á G“

czimű hölgdivatlap, **jövő évnegyedi** folyamára.

Hangos ígéretek helyett röviden csak annyit legyen szabad mondanunk, hogy ha a hirtelen kezdeményezés akadályai között is — itélve az egyre gyarapodó részvétből -- igen tisztelt olvasóink megelégedését kinyerni szerencsések lehetünk — azt még nagyobb mértékben kiérdemelni jövőre nem csak hathatósan ösztönözve, de az idő és gyakorlat által teljesen meghódított eszközökkel képesítve is vagyunk.

Kül- és belföldi műintézetekkel egyezkedés sikere folytán ezentúl az eddiginél gyakrabban adandunk részint divatkép, részint mintarajz, vagy egyéb műbecses mellékletet.

Az első négy szám második kiadása pedig lehetővé teszi, hogy újabb, az egész évi folyamat birni ohajtó előfizetőknek is teljes számú példányokkal szolgálhassunk, azért ezuttal előfizetést nyitunk:

Évnegyedre (apriltól június végeig) postán küldve	1 ft 30 kr.
Félévre (januártól júniusig)	3 „ — „
Égész évre (januar decemberig)	6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyempéldány járul.

Az előfizetési öszletek a kiadó-hivatalhoz (egyetem-utca 4. sz.) intézendők. Pesten, marczius hóban 1857.

Heckenast Gusztáv,
kiadó tulajdonos.

Vajda János,
felelős szerkesztő.

Alólírtnál épen most jelent meg és általa minden biteles könyvvarus által megszerezhető:

ÖZVEGY ÉS LEÁNYA.

Irta: **KEMÉNY ZSIGMOND.**

3 kötet bor. füzve 3 ft. p. p.

Pfeifer Ferdinánd (ezelőtt **Emich Gusztáv** nemzeti könyvkereskedése Pesten a „fehér hajóval“ szemközt.) (2—2) 15. —

Rendes heti divat-tudósításokkal
báró **JÓSIKA JULIÁTÓL.**

Szerkeszti
VAJDA JÁNOS.

Kiadó-tulajdonos
HECKENAST GUSZTÁV.

Pest, 1857. Nyomatott Landerer és Heckenastnál (egyetem-utca 4. szám alatt).

NŐVILÁG.

11-ik sz. 1857.